

V novince X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST bojuje kompletní sestava X-Menů o přežití svého druhu napříč dvěma časovými obdobími. Oblíbené postavy z původní trilogie o X-Menech spojí své síly se svými mladšími inkarnacemi z minulosti, z dob *X-Men: První třída*, aby společně změnili průběh klíčové historické události a vybojovali velkolepou bitvu, která by mohla zachránit naši budoucnost.

Režisér Bryan Singer svým novým přístupem vnesl revoluci do adaptování knižních komiksů. Svým nesmírně úspěšným debutem z léta 2000, filmem *X-Men*, v němž přenesl na plátno svůj oblíbený komiksový příběh a jeho postavy, Singer položil základy úplně nové tvůrčí estetiky. V roce 2003 následoval Singerův ještě úspěšnější snímek *X-Men 2*.

Ve filmu X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST se Singer opět vrací do režisérského křesla, aby svou vizi světa X-Menů rozvinul ještě dále. Je to velkolepý a provokativní příběh, poháněný mnohovrstevnatými postavami. Producent Hutch Parker je přesvědčen, že Singerovy filmy o X-Menech jsou tak přesvědčivé proto, že jsou výsledkem „kombinace Bryanovy lásky, vnímavosti a úcty k těmto postavám“.

Singer byl do projektu X-Menů zapojen už od samého počátku, a proto si vybudoval pevné vztahy s produkčním i hereckým týmem, které se opět vracejí na scénu. V novém filmu se sejdou producentka Lauren Shuler Donnerová, která se podílela na všech filmech X-Men; scénárista a producent Simon Kinberg, který byl jedním z producentů filmu *X-Men: První třída*; Newton Thomas Sigel, kameraman a člen ASC, ověřený mnoha cenami, který se Singerem spolupracoval na sedmi projektech; vedoucí výpravy, držitel Oscara John Myhre, který vytvořil původní svět X-Menů; skladatel a střihač John Ottman.

Singer se také opět sejde s hereckým obsazením z původních filmů o X-Menech, ale i s mladšími herci z *První třídy*, k níž napsal námět a kde působil jako producent. Mezi hvězdami, které v X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST zůstaly z původní trilogie, jsou Hugh Jackman, Patrick Stewart, Ian McKellen a Halle Berryová; z *První třídy* jsou to Jennifer Lawrencová, James McAvoy, Michael Fassbender a Nicholas Hoult. „Byl to vzrušující zážitek, když jsme je obsazovali – jak do původní série X-Menů, tak i do *První třídy*,“ vzpomíná Singer, „někteří z nich tehdy měli jen malé nebo žádné zkušenosti s filmy takového rozsahu: Hugh přišel z muzikálového prostředí, Jennifer zase měla za sebou jen malé nezávislé filmy jako *Do morku kosti*. V průběhu let se jejich kariéry vyvíjely, nabraly na síle a dočkaly se obrovského uznání. Spojení původní a nové rodiny bylo pro nás všechny velkým zážitkem.“

Lauren Shuler Donnerová si myslí, že Singera svět X-Menů přitahuje svými rozmanitými a provokativními tématy. „Bryan bere X-Meny velmi vážně. Odjakživa to vnímal tak, že zásadní témata jejich příběhu vyžadují realistické zpracování. Jednotlivé postavy mají nedostatky, s nimiž se diváci mohou ztotožnit. Například Mystique chce být hrdá na to, kým je, a Beast je ze svých mutantských schopností nesvůj, a proto je skrývá. Pokud jsou postavy pevně zasazené do reality, pak jim uvěříme, že umí létat, léčit nebo mají nadpřirozené schopnosti. Přítomné jsou i všechny ostatní prvky velko filmu – akce, humor, vizuální efekty –, ale drží je pohromadě lidský konflikt a boj. Bryan umí v těchto komiksových příbězích najít hloubku a smysl, protože vždy čerpá ze sebe, aby vystihl patos postav a étos světa, v němž žijí.“

„Hlavním důvodem, proč jsem se chtěl k X-Menům vrátit,“ potvrzuje Singer, „nebylo jen ohromné obsazení a rozsah příběhu, ale to, že se příběh dotýká témat, která se dosud ve filmech o X-Menech neobjevila, jako cestování v čase, i když v komiksech

vzkvétají už mnoho let. Myslím, že v každém filmu potřebujete něco nového, a já vám zaručuji, že v *Budoucí minulosti* je nového požehnaně.“

OD SCÉNÁŘE NA PLÁTNO

Při produkování filmu *X-Men: První třída* v roce 2011 začal Simon Kinberg s režisérem Matthewem Vaughnem uvažovat o dějové linii pro další film o X-Menech. Stále více se přikláněli k příběhu, který by obě generace X-Menů propojil.

Nechali se inspirovat původním komiksem „Budoucí minulost“ od Chrise Claremonta, který se ve filmu objeví v cameu. „Myslím si, že bylo naprosto logické zasadit minulost na počátek 70. let, kdy svět procházel obrovskými změnami a zmatky,“ říká komiksová legenda. „Rozhodně to dávalo smysl z chronologického hlediska po *První třídě*, která se odehrávala v 60. letech.“

Pro Claremonta je ve vyprávění nejdůležitější překvapit čtenáře. Má pocit, že „Budoucí minulost“ se skvěle hodí ke zfilmování. „Je to jeden z nejkoničtějších příběhů celého kánonu,“ říká Claremont. „V kombinaci s vizí Bryana Singera a úžasně rozmanitými herci, kteří mají hloubku, je to opravdu bomba.“

Klíčovým prvkem jak komiksu, tak i nového filmu, je cestování v čase, ačkoli Singer říká, že X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST téma pojímá nekonvenčně. „Rozdíl je v tom, že neposíláme někoho fyzicky do minulosti,“ vysvětluje. „Místo toho posíláme vědomí postavy do jeho mladšího já. Během doby, kdy je Logan v minulosti, můžou minulost a budoucnost existovat zároveň. Takže můžou v obou obdobích probíhat paralelní děje.“

„V kvantové fyzice dokonce existuje teorie, která tento jev popisuje,“ pokračuje Singer. „Říká se tomu superpozice a spočívá to v tom, že pokud jsme ještě nebyli svědky výsledku nějaké události, pak se ta událost doopravdy nestala. Když se pozorovatel našeho příběhu, Wolverine, vrátí z minulosti, ukončí to superpozici, což znamená, že vše, co v minulosti změnil, pak bude mít dopad na budoucnost.“

Zatímco byl Singer ve fázi psaní scénáře ponořen do zkoumání logiky a fyziky cestování v čase, Kinberg studoval literaturu a filmy o cestování v čase. „Na *Budoucí minulosti* byly mimořádné prostřihy a vzájemné působení mezi minulostí a budoucností,“ souhlasí Kinberg. „Jednou z výzev projektu bylo nejen nenarušit logiku, ale také zajistit

plynulou návaznost emocí. Kontinuita mladé postavy a její starší verze vytvořila nová kritéria. Zachovat logiku v emocích a nejen racionální logiku bylo stejně náročné jako fyzika a psychologie cestování v čase.“

Kinberg přivítal příležitost pracovat se Singerem na filmu, který dal dohromady herce z původní filmové trilogie a tým z *X-Men: První třída*. „Ty filmy jsou o tom, jaké to je, být outsiderem, a o hledání náhradní rodiny, když vás ta vaše nepřijímá, a to všechno Bryanovi sedlo,“ říká Kinberg.

Kinberg říká, že jedním z největších úspěchů prvního filmu série, *X-Men*, bylo, že Singer obsadil opravdové herce dramatických rolí. „Bryan nevezal jednoduše žánrové nebo akční hvězdy, místo toho obsadil výrazné dramatické herce se zkušenostmi z divadla, jako jsou Ian McKellen, Patrick Stewart nebo Hugh Jackman. Totéž platí i pro novou generaci: Jennifer Lawrencovou, Jamese McAvoye, Michaela Fassbendera a Nicholase Houltu. „Nejsem si jist, jestli někdy někdo dal dohromady tak impozantní obsazení co do rozsahu, zkušeností a počtu ocenění.“

X-MEN: MINULÍ A BUDOUCÍ

Budoucnost a minulost propojuje Hugh Jackman. Jackman hrál v posledních čtrnácti letech Wolverina sedmkrát, což popisuje jako „neuvěřitelný a vzácný dar“. Je to postava, která definovala jeho kariéru, ale jako herce ho nikdy neomezovala. Jackman zná Wolverina lépe než kdokoli jiný a návrat Logana do světa X-Menů popisuje jako „znovuzrození“.

„Logan se po velmi dlouhé době opět cítí jako součást týmu X-Menů,“ pokračuje Jackman. „Vyrovnal se se skutečností, že jeho zloba je také jeho největší zbraní. Je to bojovník, který se smířil se sebou samým. Vzhledem k tomu, že je to jediný mutant, který má schopnost vlastní regenerace, nabídne se Logan jako dobrovolník pro cestu časem zpět, aby zabránil apokalypse mutantů, jíž čelí X-Meni budoucnosti.“

Wolverine je díky svým mutantním schopnostem mezi X-Meny jediný, který je schopen cestu podniknout. Singer vysvětluje: „Cesta do tak hluboké minulosti by komukoli jinému rozvrátila vědomí. Je tu jen jedna jediná osoba, která má takové regenerační schopnosti, aby cestu přežila, a sice Wolverine. Jelikož nestárne, mohl Hugh při cestování

Wolverinova vědomí do svého mladšího já hrát obě verze postavy. Takže to pro mě i pro Hughu byla velká příležitost.“

V průběhu jejich vztahu se Charles Xavier stále snažil Logana získat pro filosofii X-Menů, dostat se k němu blíž a zkrotit jeho hněv. V *Budoucí minulosti* si však vymění role. Nyní se Logan snaží přesvědčit mladšího Charlese, aby v sobě našel víru.

„Odehrává se mezi nimi zvláštní poezie,“ poznamenává Singer. „V prvním filmu, *X-Men*, pomáhá Xavier Loganovi najít si své místo ve světě mezi X-Meny. V *Budoucí minulosti* musí Wolverine cestovat zpět v čase a pomoci Xavierovi slepit dohromady jeho život rozbitý na kousky a zachránit budoucnost.“

Možná, že je to Wolverinova nejnáročnější mise, protože, jak ve filmu říká, „trpělivost není moje nejsilnější stránka“.

Jackman byl rád, že se vrací, i když dokončil *Wolverina* pouhých pár měsíců před tím, než se vydal do Montrealu točit X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST. To pro něj znamenalo, že místo aby se dostával do formy, musel si jednoduše formu udržet. Ne že by však jeho režim byl nenáročný. Herec musel každé ráno před líčením a úpravou vlasů 45-90 minut cvičit. I jeho jídelníček byl velmi přísný, sestával převážně z grilovaných kuřat a dušené zeleniny. Jedl každé dvě hodiny, často v průběhu scén nebo zkoušek. Před natáčením konkrétní scény si dal 15 minut extrémního posilování a den končil dalšími 45 minutami v posilovně.

Jackman byl vděčný za příležitost se opět sejít s Berryovou, McKellenem a Stewartem, s nimiž se přátelí už od prvního filmu *X-Men*, a také se Singerem, jemuž Jackman připisuje zásluhu za svůj průlom v Hollywoodu. I práce s mladými herci byla lákavá. Výmluvný byl okamžik, kdy Jackman kráčel kulisami Modré chodby s Nicholasem Houlttem, který poznamenal: „Vzpomínám si, že jsem *X-Men* viděl poprvé, když mi bylo asi osm.“ Tehdy si Jackman uvědomil, jak kultovním se svět X-Menů stal.

Dalším veteránem série je Ian McKellen, jehož profesní vztah se Singerem začal filmem *Nadaný žák*, který Singer režíroval a produkoval. Už od první spolupráce se McKellen obdivoval Singerovu nadšení pro projekty, na nichž pracoval, a jeho oddanosti

publiku. I McKellen má velkou úctu k divákům. Jakožto divadelní herec s klasickým vzděláním při svém výkonu čerpá z jejich energie a nadšení.

Herec považuje svou postavu Magneta za čestného muže s tragickou minulostí, jehož smutek přivedl k objevení své nadlidské schopnosti přitahovat a ovládat kovy. V očích McKellena je Magneto nejmocnějším mutantem, minimálně pokud jde o jeho fyzické možnosti. Jeho zármutek a zlost ho sice staví do nepřátelské pozice vůči společnosti, ale v *Budoucí minulosti* se spojí se svými protivníky, aby zajistil přežití mutantů. Díky novému kostýmu jeho postava „vypadá jako někdo, kdo to myslí vážně“, jak říká McKellen. Ne že by o tom někdo kdy pochyboval.

Patrick Stewart, který už Charlese Xaviera/Professora X hraje přes čtrnáct let, nebyl nijak překvapen, že se jeho postava v *Budoucí minulosti* vrací. Úspěch série byl ohromující a Stewart tušil, jakým směrem se příběh ubírá. Kromě toho to „Jamesi McAvoyovi bude rok dva trvat, než bude opravdu vypadat jako já,“ žertuje.

Stewart byl rád, že může opět pracovat se Singerem, jehož vize byla pro ambicióznost i úspěšnost filmů určující. Jednou ze změn, které Stewart během let zaznamenal, byl přístup k přípravě projektu takového rozsahu. Nikdy předtím na 3D filmu nepracoval, ani neviděl předběžné animované vizualizace svých scén. Celý proces se stal složitějším, ale také přesnějším, a Stewarta nadchl skoro stejně jako to, že konečně letěl X-Jetem. Kromě toho má Xavier tentokrát vozík, který se „doopravdy vznáší!“, básní Stewart.

Skotský herec James McAvoy se vrací v roli mladého Charlese, který v tomto příběhu ztrácí naději, podléhá chmurným myšlenkám a je zranitelnější než kdy jindy. Jak popisuje Shuler Donnerová, „*Budoucí minulost* připravuje půdu pro jeho další vývoj“. Podle McAvoye měla jeho postavy vždy „obrovské zásoby empatie. Dokáže se k lidem přiblížit, cítí jejich bolest a umí jim pomoci s ní pracovat a stát se silnějšími a lepšími.“

Nicméně v této životní fázi se Charles uzavřel do sebe. Citově ho zranila ztráta kdysi velmi blízké přítelkyně Raven (Mystique) a po fyzickém zranění skončil na vozíku. McAvoy se rozhodl, že jeho verze Charlese bude úplně jiná než předchozí ztvárnění této postavy. „James tu roli bere velmi vážně a přistupuje k ní z čistě lidského úhlu pohledu, nikoli z pohledu superhrdiny,“ poznamenává Kinberg. „Ale mladý Charles je člověk a zmatek, který zažívá v tomto filmu, je opravdový a lze se s ním ztotožnit.“

Jedna z McAvoyových nejdojemnějších scén, setkání se svým starším já,

ztvárněným Patrickem Stewartem, se natáčela v McAvoyův první den na place a ve Stewartův poslední. Mladý herec byl poněkud nervózní. „Ta scéna představuje vrchol příběhu [mladého] Charlese,“ říká, „ale když hrajete naproti někomu, kdo tu postavu hrál čtrnáct let, cítíte se trochu nesvůj.“ Herci se viděli poprvé a neměli prakticky žádný čas na zkoušení. McAvoy navrhl, že by scénu měli sehrát v bezprostřední blízkosti, a Stewart souhlasil, že fyzická blízkost do scény vnese významný prvek důvěrnosti.

„James prostě přišel na plac a dal to,“ vzpomíná Singer, „a vidět dva neuvěřitelně dobré herce různých generací v tak harmonickém souladu byl pro všechny nezapomenutelný zážitek.“

Michael Fassbender se vrací ke své roli mladého Erika Lehnsherra/Magneta z filmu *X-Men: První třída*. Jeho postava, vysvětluje Kinberg „v tomto filmu svým způsobem formuje své politické přesvědčení, stává se strategičtější, více se začíná podobat McKellenově verzi Magneta, který má politický cíl a představu, jak může změnit svět.“

Jako většina herců i Fassbender preferuje práci v reálných kulisách než na zeleném pozadí. Překvapila ho detailnost scén a dokonalost řemeslné práce, kterou oddělení pro výpravu odvedlo při jejich budování. Nejvíce si oblíbil vězeňskou celu v Pentagonu, která byla jeho domovem v počátečních scénách filmu a která herci pomohla postavu Erika definovat. „Díky té cele jsem získal představu o jeho předchozím životě,“ říká Fassbender, „a o tom, jak Erik dokázal těch deset let ve vězení zvládnout, což mě přivedlo na myšlenku lotosového květu. ‚Lotos‘ je Erikův zenový stav, kdy celé hodiny v cele levituje v sedu se zkříženýma nohama v meditativním stavu a nabírá síly.“

Hlavním zdrojem konfliktu mezi Fassbenderovým Magnetem a McAvoyovým Xavierem je Raven/Mystique. Držitelka Oscara Jennifer Lawrencová opět ztvárnila mutantku, která byla v *X-Men: První třída* Xavierovou slibnou studentkou, než přijala Magnetovu temnější vizi světa. Nyní Raven převzala identitu Mystique a obrátila se proti lidem.

„Deset let od událostí popsaných v *První třídě* se Raven životem protloukala na vlastní pěst,“ říká Singer. „Už to není ta dívka, která vyrůstala s Charlesem, ani Erikova stoupenkyně. Našla si svou vlastní cestu, cestu pomsty: pronásleduje všechny ty, kdo jsou zodpovědní za únosy, zabíjení a experimenty na mutantech. Zároveň se chce pomstít Traskovi, což Charlese velmi trápí, protože ví, že to spustí velice neblahou budoucnost,

kteřá povede k vyhubení mutantů. Je to tedy bitva o záchranu budoucnosti, ale také bitva o Raveninu duši.“

Postavou, kteřá je pevně ukotvena na straně zla, je Dr. Bolivar Trask, jehož hraje Peter Dinklage. Trask vynalezl obrovské robotické zbraně, kteřým se říká Sentinelové. Jeho cílem je spojit lidskou rasu tím, že zlikviduje její evoluční rivaly, mutanty. Při vytváření postavy našli Singer s Kinbergem, jak říká režisér, „z citového hlediska logické důvody“, proč by Trask chtěl lovit a hubit mutanty. Trask musel být něco víc než jen klasický zloduch, kteřý se snaží likvidovat ty, kteři se nějak odlišují.

„Trask, ač zvráceným způsobem, touží po míru,“ pokračuje Singer. „Věří, že mutanti jsou tak silní, že by mohli být pro lidstvo hrozbou – a že mutanti jsou vůči modernímu člověku totéž, co moderní člověk vůči neandrtálcům,“ což vedlo k jejich vymření. „Jak lépe sjednotit lidi, uvažuje, než proti společnému nepříteli, kteřý by mohl způsobit zánik lidstva?“

Nápad s netypickým padouchem vedl k obsazení Petera Dinklage. „Peter do své práce vnáší nejen svou fyzickou jinakost, ale i opravdovou hloubku emocí a lidskosti,“ říká Kinberg. „Díky Peterovi je Trask divákům bližší. Záleží jim na něm, i když mu přeji prohru.“

Herec zase chválí Singera a Kinberga za to, že dokázali vyprávět příběh, kteřý se odehrává ve dvou časových rovinách, aniž by narušili jeho celistvost a logiku. Dinklageovi učarovaly postavy filmu – jejich vnitřní boje, citové i psychické jistoty i bloky a vzájemné vztahy. „Vztah Charlese a Erika je fascinující,“ říká Dinklage. „Je to tak nádherně propojené. V takových starých přátelstvích bývá neochvějná lojalita a tady je to opravdu, ale opravdu dobře vystižené.“

Držitelka Oscara, herečka Halle Berryová, už postavu Storm hrála čtyřikrát. S mutantkou cítí spřízněnost a návrat k roli přirovnává k setkání se starým známým. Berryová vnímá svou roli jako roli učitelky, což je pojetí, kteřé se Singerem rozvinuli v původních *X-Men*.

Přesto Berryová přiznává, že by byla chyba za Storm vidět jen učebnice a školní tabuli. Storm je jedním z nejmocnějších mutantů a sehraje zásadní roli v ochraně X-Menů před Sentinely. „Storm umí ovládat počasí, a když jde tým do boje, bývá vysílána jako jedna z prvních,“ vysvětluje.

Herečka s oscarovou nominací Ellen Pageová se do světa X-Menů vrací jako Kitty Prydeová, kterou poprvé hrála ve filmu *X-Men: Poslední vzdor*. V *Budoucí minulosti* Kittyiny schopnosti umožní poslat Wolverinovo vědomí zpět do minulosti, aby se pokusil zachránit mutanty před zničením Sentinely.

Pageová říká, že Kitty je silná ženská postava, „drsňačka“, a je přesvědčená, že fanoušky X-Menů příběh, který podle ní nabývá „epických rozměrů“, nezklame. Pageová byla z každého dne na place, kdy byla obklopená „neuvěřitelnými herci a nádhernými kostýmy v úžasných scénách,“ nadšená. Obdivuje Singera, že dokázal zvládnout film gigantických proporcí, a Kinberga za propracovaný a důmyslný scénář. Pokud jde o herce, Pageová je považuje za „legendy“ a je ráda, že „měla možnost je sledovat při práci. Bylo to úžasné.“

Nicholas Hoult se vrací ke své roli z *První třídy* jako Hank McCoy/Beast a v tomto filmu je hlouběji rozvinuto citové rozpolcení postavy. Hankovi jeho modrá kůže nepřiřostla příliš k srdci a za svou mutaci se stydí. Během deseti let, která následovala po událostech popsaných ve filmu *První třída*, žil spolu s Charlesem v jeho sídle a vynalezl sérum potlačující jeho i Charlesovu mutaci. Charles séra využívá k tomu, aby opět mohl chodit, ale jedním z vedlejších účinků je ztráta jeho enormní mentální kapacity. Kromě toho se v *Budoucí minulosti* dále rozvíjí téma Hankova vztahu k Raven a ačkoli Hank dokáže přijmout její modrou podobu, nedokáže se smířit se svou vlastní.

Hoult byl vděčný za příležitost tak úzce spolupracovat s Jamesem McAvoyem, kterého považuje za špičkového herce. Společně analyzovali své scény a McAvoyovy nápady Houltova inspirovaly k rozšíření svého pohledu na vztah mezi postavami. „Práce na *Budoucí minulosti* ve mně zanechala hluboký dojem,“ říká. „Je to opravdu kolosální projekt, který obsáhl dvě časová období, desítky postav, přičemž každá z nich má svůj vlastní příběh a emocionální vývoj.“

Dalším významnou postavou scén ze 70. let je mutant Quicksilver. Mladý Charles, Logan a Hank ho vyšlou do akce, během níž má osvobodit Magneta z věznice v Pentagonu. Quicksilverova schopnost, jak už jeho jméno („Rtut“) naznačuje, je jeho nadlidská rychlost, kterou před setkáním s X-Meny využíval pro drobné krádeže a pubertální žerty. „Wolverine zná budoucího Quicksilvera,“ říká Singer. „Ale v minulosti to byl mladý

rebelující kleptomán. Jediný způsob, jak získat Quicksilverovu pomoc, je využít jeho slabosti pro buřičství a požádat ho, aby někoho dostal z Pentagonu.“

Singer spolu s kameramanem Newtonem Thomasem Sigelem použili k natočení sekvence vloupání do Pentagonu a následného útěku vysokorychlostní kamery Phantom a fotosonickou technologii. Jedny z technicky nejsložitějších a vizuálně nejpůsobivějších scén filmu, v nichž Quicksilver běhá paralelně se zemí po stěnách kuchyně Pentagonu, byly natočeny frekvencí 3000 snímků za vteřinu. „To jsme ve filmu ještě nikdy neviděli,“ říká Singer.

Tato technologie vyžadovala použití obrovských reflektorů, umístěných nad natáčenou scénou, každý o výkonu cca 40 000 wattů. „Scéna byla tak jasně nasvícená, že jsme při práci museli nosit sluneční brýle,“ dodává Singer. „Herci museli mít do posledního okamžiku, než se začalo točit, zavřené oči.“

Do světa X-Menů se vrací i Shawn Ashmore v roli Bobbyho/Icemana. V *Budoucí minulosti* se připojí ke Kitty, Bishopovi a Colossusovi, kteří jsou v temné a zoufalé budoucnosti na útěku. Ashmore říká, že okolnosti postavy zocelily. „Jsou každou chvíli ve vážném nebezpečí,“ říká Ashmore, „a Kittyina schopnost cestovat do bezprostřední minulosti je jen taktak zachráněná.“

Ashmore nadchlo, že Iceman dostal příležitost předvést své schopnosti ve vysoce akční sekvenci, jejíž součástí byla i ledová klouzačka, na což vzpomíná jako na „vrcholně superhrdinský okamžik“.

Kanadský herec Daniel Cudmore měl z návratu mezi X-Meny také radost. Jeho postava má schopnost měnit svou kůži v organickou ocel, čímž získává ohromnou sílu a stává se téměř nezničitelnou.

Francouzský herec Omar Sy (*Nedotknutelní*) hraje Bishopa, jednoho z nováčků ve světě mutantů. Bishop, který se objeví v budoucnosti, je obávaný a nelítostný. Má schopnost pohlcovat radiační a vodivou energii, kterou pak nabíjí svou plazmovou zbraň. Bishop také s pomocí Kitty dokáže cestovat v čase a je klíčovou postavou ilustrující osud mutantů v temné budoucnosti. Bishopova minulost je pohnutá a bolestná: nad okem má jizvu ve tvaru „M“, která je památkou na věznění v mutantském táboře.

Postava Adana Canto, Sunspot, vystřeluje silné solární erupce. Aby se lépe ponořil do role, Canto detailně nastudoval Sunspotův příběh. Sunspot, říká, je „loajální a horlivý, ale tragická smrt jeho lásky z něj udělá zuřivého rebela.“

Dalším novým mutantem ve filmu je Warpath, kterého ztvárnil Booboo Stewart. Warpath, známý též jako James Proudstar, má extrémně vytříbené smysly: dokonalý zrak, čich a sluch. Warpath je jedním z mutantů budoucnosti, kteří pomáhají X-Meny bránit před útočícími Sentinely. V budoucnosti se X-Mení a zbylí mutanti, bojující o přežití, stáhnou do kláštera, který jim slouží jako útočiště. Warpath je mistr zbraní a dokáže se ohánět téměř půlmetrovými noži. Stewartovi, který se bojovým uměním zabývá už od tří let, role dokonale sedla.

Nově se ve filmové sérii objeví i mutantka Blink, kterou hraje Fan Bingbingová. Blink dokáže teleportovat sebe, jiné a velké předměty. Svou schopnost využívá k tomu, aby přesouvala zejména své nepřátele nebo velké projektily. Tým pro speciální efekty její schopnosti znázornil interakcemi kolem ní, jako jsou výbuchy, pády nebo pohyby sloupů a pilířů na scéně kláštera, kde se odehrály některé z nejspektakulárnějších zvláštních efektů filmu.

Australský herec Josh Helman ztvárnil čtvrtou inkarnaci postavy Billa Strykera, která se objevila ve filmech *X-Men 2*, *X-Men Origins: Wolverine* a *X-Men: První třída*, pokaždé v podání jiného herce. Helman vnímal, že bude náročné jim být důstojným nástupcem, jakkoli okrajová se jeho role může zdát. „Bill Stryker je hodně složitá postava, protože dokáže vzbuzovat strach, ačkoli nemá žádné mimořádné schopnosti,“ říká.

Lucas Till, který se objevil v *X-Men: První třída*, se vrací v roli Alexe Summerse, známého jako Havok, jehož mutantí schopností je vystřelování kosmické energie z vlastního těla. V *Budoucí minulosti* Havok narukuje do speciální mutantské čety sloužící ve Vietnamu, kde ho zachrání Mystique, parťáčka pro kamarádké škádlení.

SENTINELOVÉ

V roce 2000, kdy přišel do kin první film *X-Men*, technologie pro realizaci některých představ filmařů jednoduše nebyly ještě k dispozici. O čtrnáct let později už dosažení realistických, uvěřitelných efektů není problém. Například Sentinelové, pět a půl metru vysokí roboti ničící mutanty a oblíbenci fanoušků X-Menů, by s použitím starších

technologíí vizuálních efektů neobstály. V poslední dekádě byla natočena celá řada filmů s roboty, ale to, čeho chtěl Singer dosáhnout, bylo možné až teď. V *Budoucí minulosti* Singer představí dvě verze Sentinelů, tu z minulosti a vyspělejší verzi z budoucnosti.

„Sentinelové jsou roboti zabíjející mutanty a program jejich vývoje byl zahájen počátkem 70. let,“ vysvětluje režisér. „Mají schopnost zaměřit mutantní geny a poté mutanty izolovat a zacílit přímo na ně. Sentinelové budoucnosti jsou oproti těm ze 70. let dokonalejší. Budoucí Sentinelové jsou obzvláště nebezpeční, protože disponují biomechanickou technologií, která je schopná adaptace vůči schopnostem mutantů, umožňuje robotům nabýt jejich vzhledu a zničit je. Na lov se jich vypravily tisíčky.“

Zatímco Myhre navrhl Sentinelů budoucnosti, vedoucí speciálních efektů Cameron Waldbauer se svým týmem pečovali o Sentinel vytvořený Legacy Effects v Los Angeles, který vidíme ve scénách z roku 1973. Výroba Sentinela ze 70. let trvala osm týdnů, všechny jeho součásti jsou pohyblivé a každou jde nastavit. Ačkoli se v minulosti i v budoucnosti vyskytují Sentinelové v hojném počtu, z praktických důvodů, kterými nebyly jen náklady, vznikl pouze jeden model ze 70. let. Robot v reálné velikosti pěti a půl metru pomáhal kameramanovi Sigelovi ohraničit záběr a sloužil jako měřítko relativních proporcí pro tým vizuálních efektů, který pak roboty v postprodukci namnožil.

X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST je dosud nejvelkolepším filmem o X-Menech, potvrzením úspěchu série, ale především vyvrcholením neuvěřitelné tvůrčí energie herců i filmařů. Je to příběh, který překračuje všechny hranice a najde si cestu ke všem kategoriím diváků.

Když se na loňském srazu komiksových příznivců Comic-Con na scéně před fanoušky představila téměř kompletní sestava herců filmu, následoval ohlušující aplaus. Emoce tekly proudem. Singer tenhle typ emocí poznává. „Kdybych byl na Comic-Conu před 25 lety a po pódiu se prošli Han Solo, Luke Skywalker a princezna Leia, tak bych taky šílel!“ říká. Pro Singera jsou příběhy X-Menů „moderní mytologií. V tomhle světě se cítím úplně jako doma. Rád se do něho ponořím, prozkoumávám ho a hodně se tím bavím.“ Jeho schopnost přenést tyto příběhy na plátno je nepřekonatelná.

Což pro X-Meny znamená naději na světlou budoucnost.

O REŽISÉROVI

BRYAN SINGER (režisér a producent filmu) už od svého hraného debutu a vítěze hlavní ceny poroty ze Sundance *Public Access* soustavně baví diváky filmy, které vynikají odvážným vizuálním stylem a propracovanými postavami. Singer se do všeobecného povědomí dostal v roce 1995 mysteriózním thrillerem *Obvyklí podezřelí*, v němž hráli Chazz Palminteri, Benicio Del Toro, Stephen Baldwin, Gabriel Byrne, Kevin Pollack a Kevin Spacey. Film získal dva Oscary, pro Spaceyho za nejlepšího herce ve vedlejší roli a pro scénáristu Christophera McQuarrieho za nejlepší původní scénář.

Následujícím Singerovým snímkem byl kritikou chválený *Nadaný žák*, adaptace novely Stephena Kinga s držitelem dvou oscarových nominací Ianem McKellenem v jedné z hlavních rolí.

Singer navázal dvěma nesmírně úspěšnými filmy, trhákem léta 2000 *X-Men* a jeho ještě úspěšnějším pokračováním *X-Men 2* z roku 2003. Adaptací se ujal s vědomím, že budou podrobeny hodnocení davu obdivovatelů čtyřicet let starého komiksu. Fanoušci komiksu i noví diváci však Singerovu vizi, hladce spojující akční a dobrodružný žánr se sci-fi, nadšeně přijali, jakož i hvězdné herecké obsazení v čele s Hughem Jackmanem, Patrickem Stewartem, Ianem McKellenem a Halle Berryovou.

Po obrovském úspěchu prvních dvou filmů o X-Menech Singera oslovilo studio Warner Bros., aby se ujal režie snímku *Superman se vrací*. První velkofilm natočený na digitální kameru Panavision Genesis nadchl fanoušky i filmové kritiky a nalákal do kin diváky po celém světě, ať už na tradiční formát nebo na IMAX 3-D. Také to byl první hraný akční film, který s velkým úspěchem využil proces postkonverze do 3D.

Po filmu *Superman se vrací* Singer natočil thriller z doby druhé světové války *Valkýra* s Tomem Cruisem, Kennethem Branaghem, Tomem Wilkinsonem, Eddiem Izzardem a Billem Nighym. Byl pozitivně přijat kritikou a zároveň dosáhl celosvětových tržeb bezmála 200 milionů dolarů, a tak pro čerstvě obnovené studio United Artists představoval první opravdový komerční hit. Nejnovějším Singerovým filmem je hraný akční velkofilm ve 3D *Jack a obři*, který režíroval pro New Line Cinema, Legendary Pictures a Warner Bros.

Pro televizi Singer režíroval pilot a působil jako výkonný producent na seriálu, oceněném cenami Emmy a Zlatý glóbus, *Dr. House* s Hughem Lauriem v hlavní roli. Seriál se soustavně držel na žebříčku deseti nejlepších televizních pořadů. Jako výkonný producent se podílel i na televizním seriálu stanice ABC *Dirty Sexy Money*, který byl nominován na Emmy a Zlaté glóby, s Donaldem Sutherlandem v hlavní roli.

Singer režíroval a produkoval nespočet dalších projektů pod hlavičkou své filmové, televizní a videoherní produkční společnosti Bad Hat Harry Productions, kterou založil v roce 1994. Mezi příklady Singerovy producerské práce patří celovečerní dokument *Look, Up in the Sky: The Amazing Story of Superman*, miniseriál stanice Sci-Fi Channel *Záhada Bermudského trojúhelníku*, favorit žánrových filmových festivalů *Halloweenská noc* a nedávno také internetový sci-fi seriál *H+* pro Warner Brothers.

Po roli producenta na filmu *X-Men: První třída*, prequelu podle jeho vlastního původního námětu, se Singer nyní vrací do světa X-Menů nejen jako producent, ale i režisér filmem X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST.

Singerovy projekty celosvětově vydělaly přes dvě miliardy dolarů.